

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	
Nazwa modułu	Ocena oddziaływania na środowisko
Nazwa modułu w języku angielskim	Estimate of interaction on Environmental
Obowiązuje od roku akademickiego	2012/2013

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Inżynieria Środowiska
Poziom kształcenia	II stopień <i>(I stopień / II stopień)</i>
Profil studiów	Ogólno akademicki <i>(ogólno akademicki / praktyczny)</i>
Forma i tryb prowadzenia studiów	stacjonarne <i>(stacjonarne / niestacjonarne)</i>
Specjalność	Zaopatrzenie w Wodę, Unieszkodliwianie Ścieków i Odpadów
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Inżynierii i Ochrony Środowiska
Koordynator modułu	dr hab. inż. Mikołaj Sikorski prof. PŚk
Zatwierdził:	dr hab. Lidia Dąbek, prof. PŚk

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	podstawowy <i>(podstawowy / kierunkowy / inny HES)</i>
Status modułu	obowiązkowy <i>(obowiązkowy / nieobowiązkowy)</i>
Język prowadzenia zajęć	polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	semestr 1
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	semestr letni <i>(semestr zimowy / letni)</i>
Wymagania wstępne	<i>(kody modułów / nazwy modułów)</i>
Egzamin	nie <i>(tak / nie)</i>
Liczba punktów ECTS	4

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
w semestrze	15	15	-	30	-

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	<p>Celem modułu jest: zapoznanie studentów z najważniejszymi i najszybciej rozwijającymi się instrumentami ochrony środowiska w kraju i na świecie, którymi są OOŚ;</p> <ul style="list-style-type: none"> z funkcjonowaniem systemu ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) jako uniwersalnym systemem zarządzania środowiskiem, stosowanym w kraju i w UE, z wymaganiami prawodawstwa krajowego rangi ustaw i aktów wykonawczych oraz ich wzajemnych powiązań dotyczących sporządzania OOŚ na etapie opracowywania: projektów koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, regionu, projektów polityki, strategii, planów lub programów dotyczących gałęzi przemysłu, rolnictwa i innych w układzie województw, regionów, gmin, wsi, itp. sporządzania OOŚ dla inwestycji zaliczonych do szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi lub mogących szkodzić środowisku i zdrowiu ludzi, rodzajami OOŚ wykonywanymi dla zróżnicowanych potrzeb, w tym do sporządzania raportów o środowisku, przeglądów ekologicznych, wszystkich faz planowania i realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, w szczególności zaś w powiecie, gminie, mieście, wsi itp. zakresem merytorycznym i formalno-prawnym OOŚ dla przykładowych obiektów, np. oczyszczalni ścieków MB i glebowo-roślinnej; obiektów związanych z tym rolniczym zagospodarowaniem ścieków i osadów ściekowych. <p>W treści wykładów uwzględni i upowszechni się najlepsze wzory proceduralne wykonywania OOŚ:</p> <ul style="list-style-type: none"> mechaniczno- biologicznych ścieków komunalnych realizujących I^o, II° i III° oczyszczania, glebowo-roślinnych i gruntowo-korzeniowych oczyszczalni ścieków, obiektów związanych z rolniczym zagospodarowaniem ścieków, osadów
-------------------	--

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć (w/ć/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Ma wiedzę z zakresu sporządzania raportów OOŚ, podstaw formalno-prawnych dotyczących procedur OOŚ, roli OOŚ.	W/Ć	IŚ_W04	T2A_W01 T2A_W03 T2A_W04
W_02	Ma wiedzę dotyczącą procedur wynikających z ustaw: prawo budowlane, prawo wodne, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ochrony środowiska.	W/Ć	IŚ_W04 IŚ_W06 IŚ_W08 IŚ_W15	T2A_W01 T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 T2A_W05 T2A_W06 T2A_W07 T2A_W08 T2A_W09 T2A_W12
W_03	Ma wiedzę z zakresu metodycznego algorytmu rolniczego i przyrodniczego wykorzystania osadów ściekowych. Ma wiedzę dotyczącą wymagań stawianym ściekom oczyszczonym odprowadzanym do wód lub do ziemi z zastosowaniem	W/Ć	IŚ_W03 IŚ_W04 IŚ_W15	T2A_W01 T2A_W03 T2A_W04 T2A_W05 T2A_W07 T2A_W09 T2A_W12
U_01	Ma umiejętność bilansowania ilościowego i jakościowego ścieków bytowo-gospodarczych, komunalnych oraz powstających w zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego.	P/Ć	IŚ_U01 IŚ_U02 IŚ_U06 IŚ_U11	T2A_U01 T2A_U02 T2A_U03 T2A_U04 T2A_U06 T2A_U05 T2A_U07 T2A_U08 T2A_U09 T2A_U10 T2A_U11 T2A_U12

				T2A_U13 T2A_U18
U_02	Ma umiejętność określania rocznej dawki osadów ściekowych i zawartości w nich ładunku metali ciężkich przy określonym stopniu pokrycia roślin na azot.	W/P/Ć	IŚ_U07 IŚ_U03	T2A_U01 T2A_U02 T2A_U03 T2A_U04 T2A_U07
U_03	Ma umiejętność zidentyfikowania oddziaływań na etapie budowy, eksploatacji, ewentualnej awarii lub likwidacji projektu.	W/Ć	IŚ_U07 IŚ_U03	T2A_U01 T2A_U02 T2A_U03 T2A_U04 T2A_U07
K_01	Potrafi pracować samodzielnie i współpracować w zespole nad wyznaczonym zadaniem	P/Ć	IŚ_K01	T2A_K04 T2A_K05
K_02	Ma świadomość samodzielnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych	W/P/Ć	IŚ_K03	T2A_K01 T2A_K02
K_03	Ma świadomość odpowiedzialności za wykonywane czynności inżynierskie	W/P/Ć	IŚ_K05	T2A_K03

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Omówienie treści wykładu, literatury, rodzajów raportów OOS, podstaw formalno-prawnych dotyczących procedur OOS, roli OOS.	W_01 W_02
2	Raporty OOS w procesie inwestycyjnym. Powiązanie OOS z procedurami wynikającymi z ustawą: prawo budowlane, prawo wodne, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ochrony środowiska	W_01 W_02 U_03 K_02 K_03
3-4	Podstawy kwalifikowania i rodzaje inwestycji wymagające sporządzania raportów OOS wraz z komentarzem	W_01 W_02
5-6	Omówienie w szerszej wersji zakresu merytorycznego i elementów składowych OOS oczyszczalni ścieków MBCh	W_02 W_03 K_02 K_03
7-8	Omówienie zakresu metodycznego algorytmu rolniczego i przyrodniczego wykorzystania osadów ściekowych	W_02 W_03 U_02 K_02 K_03

2. Treści kształcenia w zakresie projektu

Nr zajęć ćwic.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1-7	☐ Algorytm metodyczny w zakresie obliczeń: <ul style="list-style-type: none"> • Bilansu ilościowego i jakościowego ścieków bytowo-gospodarczych, komunalnych oraz powstających w zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego • Wielkości oczyszczalni wg RLM z zastosowaniem jednostkowego ładunku RM wyrażonego jako BZT₅, ChZT, Nog., Pog., zavisiny ogólnej, • Dotyczących wymagań stawianym ściekom oczyszczonym odprowadzanym do wód lub do ziemi z zastosowaniem: <ol style="list-style-type: none"> a) Stężeń zanieczyszczeń b) Wymagań formalno-prawnych c) Bilansu tlenowego • Skuteczności oczyszczania ścieków Dotyczących wodnych i gruntowych odbiorników ścieków	U_01 U_02 K_01 K_02 K_03

8-15	☐ Algorytm metodyczny w zakresie obliczeń: <ul style="list-style-type: none"> • Bilansu ilościowego i jakościowego osadów ściekowych oraz rocznego ładunku ich suchej masy • Określenie suchej masy 1 ha zróżnicowanych miąższościach : <ol style="list-style-type: none"> a) gleb lekkich b) gleb średnich c) gleb ciężkich oraz zawartego w nich ładunku metali ciężkich <ul style="list-style-type: none"> • określenie rocznej dawki osadów ściekowych i zawartości w nich ładunku metali ciężkich przy określonym stopniu pokrycia roślin na azot dotyczących obciążeń gleb metalami ciężkimi zawartymi w osadach ściekowych	U_01 U_02 K_01 K_02 K_03
------	---	--------------------------------------

3. Treści kształcenia w zakresie **ćwiczeń**

Nr zajęć ćwicz.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1-4	OOS OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Podstawa, cel i zakres opracowania ☐ Charakterystyka danych źródłowych ☐ Opis i charakterystyka oczyszczalni ścieków <ul style="list-style-type: none"> - informacje podstawowe - lokalizacja i dotychczasowe użytkowanie terenu - obiekty istniejące (mechaniczne i biologiczne oczyszczanie) - obiekty projektowane ☐ Charakterystyka roślinności wykorzystywanej w oczyszczaniu ścieków – jeśli wynika to z technologii unieszkodliwianie ścieków ☐ Charakterystyka rozwiązań technologicznych w zakresie projektowanej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków <ul style="list-style-type: none"> - jakość oraz ilość oczyszczanych ścieków - ładunek zanieczyszczeń w ściekach surowych i oczyszczonych -określenie RLM - opis procesu technologicznego oczyszczania ścieków - przewidywane efekty oczyszczania i stopień redukcji zanieczyszczeń w odniesieniu do wymagań formalno-prawnych (pozwolenia wodno-prawne) - technologia przeróbki osadów ściekowych z uwzględnieniem ich ilości i jakości ☐ Opis stanu środowiska <ul style="list-style-type: none"> - klimat - położenie, krajobraz, wykorzystanie terenu - warunki gruntowo-wodne - szata roślinna i walory przyrodnicze - ludność: stan obecny i perspektywy - infrastruktura techniczna - przemysł i usługi: stan obecny i perspektywy - stan zanieczyszczeń środowiska w rejonie inwestycji - odbiornik ścieków i jego charakterystyka - zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego - hałas - badania mikrobiologiczne ścieków (surowych i oczyszczonych) oraz osadów ściekowych (parazytologia) ☐ Charakterystyka skali przekształceń środowiska w rejonie projektowanej oczyszczalni ścieków <ul style="list-style-type: none"> - zużycie paliw - wytwarzanie odpadów - emisje do atmosfery - emisje hałasu - awarie - wymagane pozwolenia i decyzje dotyczące warunków korzystania ze środowiska 	W_01 W_02 W_03 U_01 U_02 K_01 K_02 K_03

	<ul style="list-style-type: none"> - zobowiązania inwestora w stosunku do środowiska ☐ Warunki ochrony środowiska w zakresie jakości oczyszczanych ścieków ☐ Opis zastosowanych metod i danych do oceny uciążliwości MBOŚĆ ☐ Elementy uciążliwości ☐ Ocena uciążliwości oczyszczalni na poszczególne elementy środowiska (wodę, glebę, w tym środowisko gruntowe i gruntowo-wodne, powietrze itp.) ☐ Strefa ochronna oczyszczalni ☐ Ocena OOS oczyszczalni – podsumowanie ☐ Proponowane przedsięwzięcia dla minimalizacji uciążliwości oczyszczalni na środowisko ☐ Synteza ☐ Wykaz materiałów źródłowych ☐ Zaliczenie projektu	
5-8	<p>OOŚ SKŁADOWISK ODPADÓW</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Cel i zakres opracowania (omówienie przedsięwzięcia we wskazanej gminie, przy założeniu nowoczesnej koncepcji nowobudowanego składowiska) ☐ Wykaz aktów prawnych ☐ Wykaz wykorzystanych materiałów (dane dot. składu odcieków ze składowisk, dane dot. składu biogazu, źródła naukowe: artykuły monografie, podręczniki, dane z Internetu dot. zawartości Planów Gospodarki Odpadami, inne – np. raporty OOŚ) ☐ Charakterystyka przedsięwzięcia (wskaźniki nagromadzenia odpadów, skład morfologiczny odpadów, ilość odpadów w skali roku, ilość odpadów w całym okresie eksploatacji składowiska, sposób eksploatacji składowiska, kierunek rekultywacji) ☐ Lokalizacja obiektu (warunki geologiczne, hydrogeologiczne, topografia, klimat, warunki kulturowe, czynniki ekologiczne) ☐ Opis stanu środowiska w rejonie objętym inwestycją ☐ Zidentyfikowanie oddziaływań na etapie budowy, eksploatacji, ewentualnej awarii lub likwidacji projektu (biogaz: skład, wskaźniki emisji, czas emisji, zagrożenia; odcieki: sporządzanie bilansu wodnego składowiska, obliczenie ilości odcieków, skład odcieków, zagrożenia, odory: charakter uciążliwości, sposoby oznaczania, zagrożenia mikrobiologiczne: bioaerozloje; hałas: źródła hałasu, poziom natężenia) w odniesieniu do komponentów środowiska:<ul style="list-style-type: none"> - wody powierzchniowe - wody podziemne (bilans odcieków) - powietrze atmosferyczne (bilans biogazu) - hałas - krajobraz - świat zwierzęcy i roślinny ☐ Koncepcja technicznych zabezpieczeń<ul style="list-style-type: none"> - uszczelnienia, drenaże wód i odcieków, drenaż biogazu - rekultywacja zgodna z przyjętym kierunkiem ☐ Stopień nowoczesności zastosowanych rozwiązań<ul style="list-style-type: none"> - odzysk energii ze składowiska do zasilania generatora energii elektrycznej – jeśli będzie to ekonomicznie uzasadnione (obliczyć ilość możliwej energii do wykorzystania wg wzoru Tabasarana) ☐ Stan środowiska w przypadku braku realizacji projektu (ile zanieczyszczeń będzie obciążać środowisko poprzez „dzikie wysypiska”, jeżeli nie zorganizuje się składowiska) ☐ Podsumowanie (konkluzja) ☐ Synteza	W_01 W_02 U_01 U_02 U_03 K_01 K_02 K_03

4. Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01	Kolokwium,
W_02	Kolokwium,
W_03	Kolokwium,
U_01	Kolokwium, obrona projektu
U_02	Kolokwium, obrona projektu
U_03	Kolokwium, obrona projektu
K_01	Kolokwium, obrona projektu, obserwacja studenta na zajęciach
K_02	Kolokwium, obrona projektu
K_03	Kolokwium, obrona projektu

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	15
2	Udział w ćwiczeniach	30
3	Udział w laboratoriach	-
4	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	2
5	Udział w zajęciach projektowych	15
6	Konsultacje projektowe	2
7	Udział w egzaminie/zaliczeniu	-
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	64 <i>(suma)</i>
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	2,56
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	2
12	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	5
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	4
14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	-
15	Wykonanie sprawozdań	-
15	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	-
17	Wykonanie projektu i prezentacji multimedialnej	20
18	Przygotowanie do zaliczenia	5
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	36 <i>(suma)</i>
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,44
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	4,0
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	37

25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	1,48
----	---	-------------

E. LITERATURA

Literatura

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami)
2. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 115, poz. 1229) ze zm. w 2002 r, Nr 233, poz. 1957 i w 2003 r. Nr 228, poz. 2259 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowości i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227)
8. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco wpływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397)
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984)
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896)
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r.. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008)
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 137, poz. 924)
16. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu.
17. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)
18. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359)
19. Imhoff K., Imhoff K.R.: Kanalizacja miast i oczyszczanie ścieków – poradnik. Oficyna Wydawnicza Projprzem-EKO Bydgoszcz 1996
20. Kutera J., Hus J.: Rolnicze wykorzystanie ścieków i gnojownicy. Wyd. AR Wrocław. Wrocław 1998.
21. Paluch J., Paruch A., Pulikowski K.: Przyrodnicze wykorzystanie ścieków i osadów. Wyd. AR Wrocław. Wrocław 2006.
22. Bień J.: Osady ściekowe. Teoria i praktyka. Wyd. Politechniki Częstochowskiej. Częstochowa 2002.
23. Praca zbiorowa pod red. Lenarta W. I Tyszeckiego A.: Poradnik przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko. EKO-KONSULT – NFOŚiGW, Gdańsk, 1998.
24. Bauman-Kaszubska H., Sikorski M.: Możliwości rolniczego i przyrodniczego wykorzystania osadów ściekowych na przykładzie wybranych obiektów, Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych, Polska Akademia Nauk, Zeszyt 526, 2008, s. 303-310
25. Mikołaj Sikorski, Hanna Bauman-Kaszubska "Podstawy metodyczne sporządzania raportu ocen oddziaływania na środowisko osadów ściekowych wykorzystywanych rolniczo bądź przyrodniczo". Monografie Komitetu Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk, vol. 56, str. 315-328, ISBN 978-83-89293-78-7, Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej "Inżynieria Ekologiczna", Gdańsk, 2009

	<p>26. Bajtlik M.: Ocena wpływu na środowisko wodne obiektów rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy oraz inwestycji związanych z hodowlą zwierząt. Poradnik. MOŚZNiL, IOŚ. Warszawa, 1998.</p> <p>27. Synowiec A., Rzeszot U.: Oceny oddziaływania na środowisko. Poradnik. IOŚ. Warszawa, 1995.</p> <p>28. Żygadło M. Gospodarka odpadami komunalnymi. Wyd. PŚk Kielce. 1998</p> <p>29. Sikorski M., H. Bauman-Kaszubska: Wybrane problemy gospodarki osadami ściekowymi na terenach wiejskich. Inżynieria i Ochrona Środowiska. T. 11, Nr 3, PAN, Komitet Inżynierii Środowiska. Wyd. Pol. Częstochowskiej, Częstochowa 2008.(s. 343-353)</p>
Witryna WWW modułu/przedmiotu	